

Beslutningsforslag nr. B 50. Fremsat den 21. november 2000 af Erik Larsen (V), Else Winther Andersen (V), Tove Fergo (V), Eva Kjer Hansen (V), Gyda Kongsted (V), Lars Løkke Rasmussen (V), Pia Christmas-Møller (KF), Knud Erik Kirkegaard (KF) og Henriette Kjær (KF)

Forslag til folketingsbeslutning om retten til frit valg af plejehjem og plejebolig

Folketinget pålægger regeringen inden den 1. marts 2001 at fremsætte lovforslag, der sikrer alle, som er visiteret til en plejehjemsplads/plejebolig, ret til frit valg af plejehjem/plejebolig. Det frie valg skal også gælde alle, som har en plads ved lovens ikrafttræden.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en uændret genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 101, folketingsåret 1999-2000 (se Folketingstidende 1999-2000, forhandlingerne side 5556 og tillæg A side 5678 og 5680).

Alle ældre, der er visiteret af kommunen til en plejehjemsplads eller plads i en plejebolig, skal have ret til at vælge netop det plejehjem eller den plejebolig, der opfylder den enkelte ældres krav til tryghed og kvalitet i plejen. Retten til frit at vælge plejehjem og plejebolig skal også gælde, selv om det fortrukne plejehjem/plejebolig tilfældigvis er placeret i en anden kommune.

Lovgivningen skal ikke spænde ben for, at borgerne kan vælge de løsninger, som lige netop passer den enkelte borger bedst. Tanken om frit valg har da også vundet indpas inden for både børnepasningsområdet og sygehusområdet.

I dag stiller loven krav om religiøse eller familiemæssige tilhørsforhold, før ældre personer kan vælge at bosætte sig på et plejehjem/i plejebolig i en anden kommune. Enkelte kommuner har desuden etableret samarbejdsaftaler på området, som muliggør friere valg. Antallet af ældre, der på denne måde har adgang til at vælge plejehjem/plejebolig på tværs af kommunegrænserne, er imidlertid begrænset.

I godt tre fjerdedele af kommunerne er der i øvrigt mulighed for, inden for kommunegrænsen vel at mærke, at vælge et ikke-kommunalt tilbud – typisk selvejende institutioner.

Praksis vil derfor ofte være ganske forskellig fra kommune til kommune.

Forslagsstillerne finder det desuden for snævert, at den ældre skal kunne dokumentere særlige familiemæssige eller religiøse forhold eller være omfattet af lov om erstatning til besættelsestidens ofre, før vedkommende kan få en plejehjemsplads/plejebolig uden for kommunen. Den begrænsning i det frie valg skal væk.

Forslagsstillerne ønsker ensartede rettigheder for vore ældre medborgere, uanset hvor i landet de er bosat.

I øvrigt oplever kommuner, der har indført friere valg inden for ældreområdet, at borgernes tilfredshed med de leverede velfærdsydelser stiger.

Det frie valg kan også være med til at sætte større fokus på kvaliteten af pleje på det enkelte plejehjem. Flere af de såkaldt utidssvarende plejehjem, hvor den bygningsmæssige standard ikke helt er på højde med nutidens krav, har til gengæld ofte nogle kvaliteter, hvad angår nærhed og omsorg, som måske ikke altid er til stede inden for mere moderne plejehjemsmiljøer.

Socialministerens tanker om at uddele karakterer til de enkelte plejehjem vil jo også først for alvor få mening, hvis det knyttes sammen med et reelt frit valg af plejehjem/plejebolig. Beslutningsforslaget skal derfor ses i sammenhæng med forslagsstillernes andre beslutningsforslag om kvalitetsstandarder i ældreomsorgen og skærpet tilsyn i ældreomsorgen.

Rent praktisk skal pengene følge den enkelte ældre borger fra hjemkommunen. Forslaget vil derfor ikke medføre merudgifter for de kommuner, som oplever en nettotilflytning af ældre borgere. Fraflytningskommunen er nemlig forpligtet til at betale, hvis kommunens ældre ønsker et ophold på plejehjem/i plejebolig i andre kommuner. Prisen, som fraflytningskommunen skal betale, skal fastsættes som et gennemsnit af prisen for en plejehjemsplads/plejebolig i tilflytningskommunen. Fraflytningskommunen er som i dag forpligtet til at betale, til den ældre flytter tilbage til kommunen eller dør.

I de tilfælde, hvor den ældre på grund af demens m.v., ikke har mulighed for selv at vælge, skal det være op til de pårørende at vælge det rette plejehjem eller den rette plejebolig.

Forslagsstillerne er opmærksom på, at der kan gå op til et par år, inden ordningen er fuldt indkørt.

Beslutningsforslaget skal ses i sammenhæng med B 51 om tilsyn med plejesektoren i kommunerne og B 52 om indførelse af kvalitetsstandarder i den kommunale plejesektor.

Skriftlig fremsættelse

Erik Larsen (V):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om retten til frit valg af plejehjem og plejebolig.
(Beslutningsforslag nr. B 50).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.